

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01. jaanuar 2007
aruandeaasta lõpp: 31. detsember 2007

ärinimi : SA POLIITIKAUURINGUTE KESKUS PRAXIS
registrikood: 90005952

tänava,
maja ja korteri number: Estonia pst 5a
linn: Tallinn
postisihthnumber: 10143
maakond: Harjumaa

telefon: +372 6409000
faks: +372 6409001
e-posti aadress: praxis@praxis.ee
veebilehe aadress: www.praxis.ee

Sisukord

1	Tegevusaruanne.....	3
1.1	Põhikirjaline tegevus.....	3
1.2	Organisatsiooniline areng	5
1.3	Personaliarengud.....	6
1.4	Uurimisprogrammide tegevus.....	6
1.4.1	Töö- ja sotsiaalpoliitika programm (TSP)	6
1.4.2	Innovatsiooni ja majandusarengu programm (IP)	7
1.4.3	Tervisepoliitika programm (TP)	8
1.4.4	Hariduspoliitika programm (HP)	9
1.4.5	Valitsemise ja kodanikuühiskonna programm (VKP)	10
2	Raamatupidamise aastaaruanne.....	12
2.1	Juhatuse deklaratsioon	12
2.2	Bilanss.....	13
2.3	Tulude ja kulude aruanne.....	14
2.4	Rahavoogude aruanne.....	15
2.5	Sihtkapitali muutuste aruanne.....	16
2.6	Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	17
Lisa 1	Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamiselused	17
Lisa 2	Raha	19
Lisa 3	Nõuded ostjate vastu	19
Lisa 4	Muud lühiajalised nõuded	19
Lisa 5	Laekumata sihtfinantseeringud	19
Lisa 6	Materiaalne põhivara	20
Lisa 7	Maksud	20
Lisa 8	Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	20
Lisa 9	Dr Ruta Kruuda Fond	21
Lisa 10	Põhitegevuse tulud	21
Lisa 11	Saadud ja kasutatud sihtfinantseerimised	21
Lisa 12	Kasutusrent	22
Lisa 13	Tehingud seotud osapooltega	22
3	Juhatuse ja nõukogu allkirjad 2007. a majandusaasta aruandele.....	23
	Sõltumatu audiitori järeldusotsus	24

1 Tegevusaruanne

2007.a oli SA Poliitikauuringute Keskuse PRAXIS (PRAXIS) jaoks olulise ümberkorralduste aasta pärast juhtimisstruktuuri muutust 2006.a ning OSI (*Open Society Institute*, Avatud Ühiskonna Instituut) sihtfinantseerimise lõppemist 2007.a. Käesoleva aruande ning 2008.a seniste arengute põhjal on PRAXIS edukalt väljumas ümberkorraldustest ning 2008.a on kujunemas kohandumise aastaks.

Olulisemad üldised arengud olid seotud personaliga, uurimistegevuse laienemisega, geograafilise laienemisega ning rahastamise muutustega. 2007.a muutus organisatsioonis personali koosseis peaaegu kõikides programmides ja tugiteenistuste hulgas. PRAXIS käivitas valitsemise ja kodanikuühiskonna programmi (kasutatud ka nimetust “avaliku halduse poliitika programm”) ning alustati uute hariduspoliitika alaste analüüsiprojektidega. Laieneti Tartusse, kus avati 5 töökohaga esindus. 2007.a lõppes seitse aastat väldanud OSI institutsionaalne sihtfinantseerimine ning alates 2008. toimub koostöö konkreetsete tegevuspõhiste projektide põhjal.

1.1 Põhikirjaline tegevus

PRAXISe **missioon** on praktiliste teadmiste koondamine ja kasutamine nii ühiskonna valupunktide leidmiseks ja erinevate lahenduste pakkumiseks kui ka poliitikaanalüüsi oskuste arendamiseks Eesti ühiskonnas.

PRAXISe tegevuse eesmärkideks on:

- toetada poliitika kujundamise protsessi kvaliteetse ning neutraalse poliitika analüüsi ning objektiivse informatsiooni läbi;
- edendada avalikku arutelu ja kodanike osalust poliitika kujundamises ning toetada osalusdemokraatia põhimõtteid ühiskonnas;
- juhtida tähelepanu lahendamist vajavatele probleemidele ühiskonnas;
- pakkuda alternatiivseid lahendusi ühiskonna probleemide efektiivseks lahendamiseks;
- toetada kaasaegsete valitsemise ning ühiskondlike koostöövõimaluste arendamist olulistele teemadele lahenduste otsimisel;
- arendada poliitika analüüsi oskusi ja teadmisi ühiskonnas ning edendada halduspoliitikaalast haridust;
- toetada ekspertteadmiste ja analüüsi kasutamist poliitika kujundamise protsessis ja vastava poliitilise kultuuri kujunemist.

PRAXIS jätkas tegevust kõikide nimetatud eesmärkide suunas, kusjuures laiendati teemade valikut ning tegevuse ulatust poliitikakujundamisel. Väljakujunenud suundades jätkasid oma tegevust töö- ja sotsiaal-, innovatsiooni-, haridus- ning tervisepoliitika programmid. Uue programmina alustas valitsemise ja kodanikuühiskonna programm, mis koondas senised üksikud projektid tervikliku lähenemise alla. Põhjalik ülevaade valdkondlikust tegevusest programmide lõikes on toodud alapeatükis 1.2.

Lisaks teemavaldkondade laienemisele alustas PRAXIS 2007.a aktiivselt uute tegevustega, mis on suunatud kommunikatsiooni kui täiendava poliitikakujundamise võimekuse arendamisele. Siia hulka kuulub riiklike strateegiliste arengukavade arendamine, vahendades erinevate huvirühmade seisukohti ühtse analüütilise teabe põhjal (vt lõimumiskava 2008-2013 valitsemise ja kodanikuühiskonna programmis ning vigastuste strateegia alusdokument ning haiglareformide analüüs tervisepoliitika

programmis). Samuti on rahvusvahelise kommunikatsiooni seisukohast oluline erinevatesse võrgustikesse ülevaateraportite koostamine (vt Eurofondi tegevusi töö- ja sotsiaalpoliitika programmis ning *Health Policy Monitor* raporteid tervisepoliitika programmis). 2008.a on alustatud konkreetset kolmandale- ja erasektorile suunatud analüüsi- ja teavituspjektide ettevalmistamist, et suurendada analüütilise põhitegevuse kasutatavust ning mõjuulatust.

Olulise näitena PRAXISE kommunikatsioonitegevusest on sihipärased kohtumised tipp-otsustajatega. Peale paralamendivalimisi kohtusid PRAXISE juhatus liikmed sotsiaalministri ning haridus- ja teadusministriga, Riigikogus kohtuti majanduskomisjoni esimehega sotsiaalkomisjoni esimehega ning rahanduskomisjoni liikmetega. Lisaks tavapärasele projektikoosolekutele toimusid kõikide programmide direktoritel või juhtivatel analüütikutel regulaarselt kokkusaamised ministeeriumide asekanterite ja/või kanteritega. Kõikide nende kohtumiste eesmärgiks ja sisuks on parem tegevuspoliitika alase teadmise ja nõu pakkumine PRAXISE poolt. 2007.a maikuu osalesid PRAXISE esindajad Riigikogu majandus- ja sotsiaalinfo osakonna poolt korraldatud teabepäeval uutele Riigikogu saadikutele.

Lisaks eelnevale korraldas PRAXIS oma 7-aastase sünnipäeva puhul seminari mõttekodade rollist kaasaegses ühiskonnas, kus osales 50 poliitikakujundajat eesotsas EV Presidendi Toomas Hendrik Ilvesega ja kõikide parlamendifraktsioonide esindajatega.

Rahvusvaheliselt on PRAXISE tegevuse kvaliteedi indikaatoriks kõikide programmidirektorite ning juhtivate analüütikutute osalemine sõltumatute valdkonna ekspertidena Euroopa Komisjoni erinevates poliitika kujundamise töögruppides, samuti ettekannetega konverentsidel.

PRAXIS jätkas 2007.a eelmisel majandusaastal alustatud organisatsiooni juhtimise ümberkorraldustega ning aasta lõpuks valmis organisatsiooni **strateegiline arengukava** aastateks 2008-2010, mis kinnitatakse Nõukogu poolt koos käesoleva majandusaasta aruandega. Kui PRAXISE 2008.a strateegilised eesmärgid on ümberkorralduste jätkuna suunatud organisatsiooni sisemise arenguvõimekuse tõstmisele, siis 2009.a eesmärgid on sõnastatud Eesti ühiskonna arvamusiidriks kujunemise, ülikoolidega koostöö arendamise ning rahastamise jätkusuutlikkuse kasvatamise suunal. 2010.a strateegilised eesmärgid on seotud rahvusvahelise tegevuse kasvuga ning märkimisväärse mõju saavutamise otsustusprotsessidele Eestis.

Kogu organisatsiooni lõikes jäi 2007.a tegevuste maht sisuliselt samaks, vaatamata töötajate üldarvu mõningasele vähenemisele. Põhitegevuse tulud olid 2007. ja 2006.a vastavalt 8 930 tuhat ning 8 924 tuhat krooni (võrdlusena aastal 2005. olid põhitegevuse tulud 7 345 tuhat krooni). 2007. a jooksul alustati 36 projekti (2006.a 18), lõpetati 36 projekti (29) ning töösse jäi 24 projekti (24).

Tegelikuses oli kavandatud ja ka läbi viidud tegevuste maht suurem, kuid mitmete projektide teostamine lükkus 2008. aastasse seoses ajutise töötajate arvu vähenemisega ning sellega seotud tähtaegade nihkumisega (vt tervisepoliitika programm).

Kooskõlas valminud strateegilise arengukavaga investeeris PRAXIS 2007. aastal põhitegevuse toetuseks kontori avamise Tartus, veebiarendusse (uus kodulehekülj avatakse 2008.a), e-töökorralduse arendamise efektiivse kaugtöö võimaldamiseks ning personalihalduse tarkvarasse. Lisaks olid suured erakorralised kulutused seotud kõrgetasemelise seminariga PRAXISE 7. sünnipäeva puhul. Osaliselt mõjutasid finantsaasta tulemusi ka töötajate koosseisu muutused aasta keskel, mistõttu mitmete projektide lõpetamine lükkus 2008. aastasse (vt näiteks ptk 1.4.3 Tervisepoliitika programm ja Lisa 8 - Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest). Kokkuvõttes kujunes seeläbi jooksva aasta tegevuskahjumiks 358 129 krooni, mis kaeti varasemate perioodide akumulieeritud tulemi arvel.

Olulise mõjuga PRAXISE eelarvele on alates 2006.a Rahandusministeeriumi poolt rakendatud riigieelarveliste eraldiste kasutamise põhimõtted, mida alates 2007.a väga jäigalt on järgitud. Selle kohaselt on kõikide ostetavate tööde ja teenuste puhul tegemist käibemaksuga maksustatud

majandustegevusega, mitte eraldisena valdkondlikeks teadusuuringuteks. Viimasel juhul ei oleks tegemist ettevõtlusega vaid sihtotstarbelise tuluna projektide finantseerimiseks.

Seega on 2007.a ligi 3 korda kasvanud tulud ettevõtlusest (vt Tulude ja kulude aruanne) tingitud raamatupidamisliku arvestuspõhimõtte muutusest, mitte sisulisest PRAXISE tegevuse ümberkorraldamisest. Samas rakendavad ministriumid sarnaste tegevuste rahastamisel erinevaid põhimõtteid, näiteks on uuringuteks ette nähtud vahendid kajastatud erineval eelarvereval. Teadaolevalt on lähiaastatel kavas ühtlustada mittetulundussektorile, aga ka teadus- ja arendusasutustele vahendite eraldamise põhimõtted riigisektorist. Sõltumata tehnilisest raha eraldamise viisist on kõikide PRAXISE poolt läbi viidud uuringute tulemused jätkuvalt avalikult kättesaadavad ning kogu teenitud tulu investeeritakse tagasi põhitegevusse, s.o. uutesse poliitikaanalüüsidesse.

Ruta Kruuda Fondi tegevusaasta oli sisulises mõttes edukas. 9 märtsil toimus meeste riskikäitumise teemaline avalik loeng, kus välislektorina esines Josep Figueras Maailma Terviseorganisatsioonist ning kuulajatena osales 60 spetsialisti, poliitikakujundajat ja arvamustliidrit avalikust, era- ning kolmandast sektorist. 2007.a jagas fond välja 3 stipendiumit kogusummas 110 000 krooni (vt Lisa 9). Perekonna soovil asutati 2007.a juunis fondi varade haldamiseks uus eraldiseisev juriidiline isik – Sihtasutus Dr Ruta Kruuda Fond, millele 2008.a veebruari lõpu seisuga anti üle kõik PRAXISEs kogunenud varad.

1.2 Organisatsiooniline areng

Selleks et pakkuda paremaid tingimusi töötajatele, kes õpivad või töötavad Tartu Ülikoolis ning laiemalt koostöö arendamiseks Tartu Ülikooliga, avati 2007.a märtsis kontor Tartus, Lai tn 30. Koostööpartneriks Tartus on Balti Uuringute Instituut, kelle ruumides on PRAXISEl kasutada 5 töökohta, samuti nõupidamiste- jm üldruumid.

PRAXIS teeb jätkuvalt koostöö kõigi oma valdkonna avalik-õiguslike ülikoolidega Eestis – Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ning Tallinna Ülikooliga. Koostöö toimub konkreetsete ühisprojektide raames, kuid tulevikus on plaanis jõuda pikaajaliste strateegiliste koostöökokkulepeteni konkreetsetes uurimisvaldkondades. PRAXISE töötajad on mainitud ülikoolides läbi viinud loenguid ja loengukursi, juhendanud bakalaureuse- ja magistritöid ning osalenud nende kaitsmisel.

Rahvusvaheline võrgustike kaudu osaleb PRAXIS ühistes projektides mitmete Euroopa ja maailma tippülikoolide ja –instituutidega. PRAXIS plaanib jätkata aktiivset osalemist kõrgetasemelistes Euroopa ja maailma koostöövõrgustikes: ENEPRI (European Network of Economic Policy Research Institutes), PASOS (Policy Association for an Open Society), ENSR (European Network of SME Research), ERAWATCH (EU's innovation and research policy network), ETEPS (European Techno-Economic Policy Support Network), European Employment Observatory (EEO), European Working Conditions Observatory (EWCO), European Restructuring Monitor (ERM), European Industrial Relations Observatory (EIRO), International Network for Health Policy and Reform. Samuti jätkati koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu Maailmapank, Maailma Terviseorganisatsioon, Euroopa Komisjon, ÜRO Arenguprogramm (UNDP), European Training Foundation, The European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP), OECD.

Oluline muutus organisatsiooni arengus on seotud OSI rahastamise muutusega. 2007.a oli viimane, mil PRAXIS sai OSI käest toetust nn institutsionaalse granti näol. Põhjuseks toetuste planeeritud vähendamine Ida- ning Kesk-Euroopa piirkonnas, samuti ümberhinnatud ohuhinnang demokraatia arengule piirkonnas. PRAXISEle eraldatud OSI granti rahaline maht oli 2 korda väiksem võrreldes 2006. aastaga. Samal ajal on OSI-l loodud konkreetsete projektide rahastamiseks Think Tank Fund, kuhu 2008. kevadel PRAXIS esitas ka projektitaotluse. Lisaks OSI-le sai sarnase tegevuse toetuseks PRAXIS raha ka Avatud Eesti Fondi poolt hallatud Balti-Ameerika Partnerlusfondist (BAPP).

PRAXISE üheks oluliseks tegevussuunaks on välisrahastamisega rahvusvahelistes koostööprojektides osalemine. 2007.a oli selliseid projekte 12 ning 21% põhitegevusest (ilma OSI sihtfinantseeringuta) viidi läbi välisrahastamisel. PRAXISE strateegiliseks eesmärgiks on saavutada või säilitada kõikides tegevusvaldkondades rahvusvaheline konkurentsivõime, mis tähendab välisrahastamisel projektide mahu kasvatamist olulise tulevikku suunatud tegevusena. Peamised välisprojektide rahastamisallikad on Euroopa Liidu 6. ja 7. raamprogramm, rahvusvahelised organisatsioonid nagu OSI, UNDP, aga samuti arengukoostööle suunatud organisatsioonid nagu USAID, Maailmapank jt.

1.3 Personaliarengud

2007.a toimus peaaegu kõikides programmides muutusi töötajate koosseisus. Aasta alguses töötas PRAXISEs 16 töötajat, aasta lõpuks oli töötajate arv 13 ning 2008.a maikuu seisuga on töötajate arv 14. Külalisuurijatena tegi 2007.a kaastööd 40 inimest, väljastati 4 stipendiumit kogusummas 132 tuhat krooni (100 000 krooni 2006. aastal).

Perspektiivis on optimaalseks PRAXISE suuruseks kavandatud 20-25 töötajat. Samas on organisatsiooni kasvamine planeeritud järk-järguliselt. Senisest süstemaatilisemalt on kavandatud üliõpilaste, praktikantide ning ajutiste lepingutega külalisuurijate kaasamist organisatsiooni enda tuumikmeeskonna toetuseks.

Tööjõukulud aruandeaastal olid 4 364 tuhat krooni (5 548 tuhat krooni 2006.a). PRAXISE juhatuses on kolm liiget, kelle tasude kogusumma (palk, maksud) aruandeaastal oli 481 tuhat krooni.

1.4 Uurimisprogrammide tegevus

1.4.1 Töö- ja sotsiaalpoliitika programm (TSP)

TSP eesmärgiks on aidata kaasa Eesti elanikkonna elukvaliteedi tõusule efektiivse ja jätkusuutliku töö- ja sotsiaalpoliitika kaudu, mis motiveerib osalema tööturul neid, kes on selleks võimelised ning tagab sotsiaalse turvalisuse sellele osale elanikkonnast, kel mingil objektiivsel põhjusel ei ole võimalik töötada. Lisaks regulaarsele tööturu trendide ning töö- ja sotsiaalpoliitikas toimuvate arengute monitooringule, on programm on välja arendanud ekspertiisi viies uurimisvaldkonnas, millest lähtuvalt arendatakse uusi projekte ning otsustatakse osalemine erinevatel riigihangetel ja pakkumistel. Nimetatud valdkondadeks on:

- toetus- ja maksusüsteemide mõju töömotivatsioonile;
- töö- ja pereelu ühitamine;
- tööturu- ja sotsiaalteenuste tulemuslikkuse hindamine;
- kollektiivsed töösuhted ja sotsiaaldialoog;
- tööränne.

2007. aastaks on TSP-st kujunenud PRAXISE tegevusmahult ja töötajate arvult suurim programm. TSP eksperdid teostasid 2007.a jooksul 9 uurimisprojekti, millest suuremateks rahvusvahelisteks koostööprojektideks olid 2006. aastal alguse saanud Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondile töötingimuste, kollektiivsete töösuhete ning majanduse struktuurimuutuste osas regulaarse info kogumine ja uurimisraportite koostamine ning Euroopa Komisjonile koostatud uuring, mille eesmärgiks oli hinnata kogumispensioni süsteemile ülemineku kulusid üheksas Euroopa Liidu liikmesriigis. Lisaks osaleti partnerina Suurbritannia Essexi ülikooli poolt koordineeritavas 6 raamprogrammi projektis I-CUE, mille raames täiustati EL riike katvat maksude-toetuste mikrosimulatsioonimudelit (EUROMOD). Koostöös

Essexi ülikooli teadlastega arendati paralleelselt ka Eesti maksude-toetuste mikrosimulatsioonimudelit ALAN, mida on kasutatud Eesti peredele suunatud rahaliste toetuste otstarbekuse, töötamise stiimulite ning otseste ja kaudsete maksude mõju analüüsimiseks leibkondade sissetulekute jaotusele.

Koostöös Eesti partneritega oli möödunud aastal üheks olulisemaks uurimisteenaks paindlike töövormide leviku ning töö- ja pereelu ühildamise võimaluste analüüsimine, millega tegeldi nii Euroopa Sotsiaalfondi EQUAL programmist finantseeritud projekti „Choices & Balance” kui ka Sotsiaalministeeriumiga koostöös valminud projekti „Isad ja lapsehoolduspuhkus” raames. Teiseks uurimisteenaks oli rahvuse ja tööturul toimetuleku vaheliste seoste analüüs. Projekt „Vähemusrahvustest naiste olukord Eesti tööturul” keskendus vähemusrahvustest naiste palkade ja kõrgematel ametikohtadel töötamise analüüsimisele võrreldes Eesti naiste ja meestega ning projekti „Integratsioon Eesti tööturul” raames hinnati, mil määral sõltub toimetulek tööturul rahvusest. Samuti jätkati aktiivse tööpoliitika tulemuslikkuse analüüsimisega, hinnates Töötukassa poolt välja töötatud kollektiivsetele koondamistele reageerimise teenuse tulemuslikkust. Koostöös Sotsiaalministeeriumiga jätkati ka 2002. aastal alguse saanud tööd sotsiaalsektori kulude ja tulude prognoosimudeli (SEM) arendamisel.

Ühtekokku ilmus TSP ekspertidelt 2007. aastal 30 uurimisraportit ja 35 artiklit. Lisaks olid TSP eksperdid kaasautoriks kahes möödunud aastal ilmunud raamatus. TSP programmis töötas 2007. aastal täis- või osaaajaga 6 analüütikut, lisaks osales erinevates projektides 12 külalisuurijat.

2008. aastal on TSP peamisteks uurimisteenadeks vanemahüvitise mõju analüüs sündimusele ja tööturukäitumisele, avaliku sektori töējõuvajaduse analüüs, tööturu turvalise paindlikkuse tematika ning erinevate sotsiaaltoetuste ja maksustamise mõju tulude jaotusele ning töötamise motivatsioonile. Samuti jätkame koostööd Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondiga. Uue arenguna 2008. aastal alustame koostööd kahe Euroopa Komisjoni poolt finantseeritud üle-Euroopalise võrgustikuga (Network on Employment and Gender Equality Issues, Network on Social Inclusion, Health and Long Term Care), mille raames viime regulaarselt läbi lühiajalisi seotud teemadel.

1.4.2 Innovatsiooni ja majandusarengu programm (IP)

Programmi eesmärgiks on aidata kaasa Eesti majanduse konkurentsivõimelisuse kasvule. Programm tegeleb Eesti innovatsioonipoliitika võtmeküsimustega, sh. soovituste väljatöötamisega koostöö süvendamiseks ettevõtlussektoris ning ettevõtete ja teadusasutuste vahel, inimkapitali arendamiseks, keskendudes peamiselt siiski tehnoloogilisele innovatsioonile. Kuivõrd Eesti majandus on osaks Läänemere majandusruumist ning globaliseerumine on omakorda ümber defineerimas riikide majandusarengu loogikat, siis vaadeldakse ka Eesti arenguid sellest kontekstist tulenevalt. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning infoühiskond on, tulenevalt nende olulisusest, eraldi tähtsustatud.

2007-ndat aastat iseloomustab tegevus kõikides eelpoolmainitud valdkondades. Suurimaks projektiks oli Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi initsiatiivil ja tellimisel läbi viidud projekt „Riiklike ettevõtluse tugimeetmete mõjude hindamine“. Tegemist oli esimese sellelaadse projektiga Eestis. Samuti langesid mõjude hindamisega valdkonda projektid „Riikliku Arengukava 2004-2006 mõjuindikaatorite saavutusmäärade väljaselgitamine ja analüüs“ (Rahandusministeeriumi rahastamisel) ning projekt „Leonardo da Vinci ja Sokratese programmide mõjude hindamisega“ (Sihtasutus Archimedese rahastamisel), mis viidi läbi koostöös PRAXISE haridusprogrammiga. PRAXISE koordineerimisel viidi läbi Baltimaade naisettevõtjatele eraldatud laenude mõjude hindamise analüüs koostöös Euroopa Nõukogu Arengupangaga (*Council of Europe Development Bank*).

2007. aastasse jäi ka 2006.a alustatud projekti lõpetamine, mis tegeles kvalifitseeritud töötajate mobiilsuse soodustamisega poliitikainstrumentide vahendusel (koostööpartner Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium). Projekti teostajaks oli rahvusvahelises konsortsium, milles PRAXIS osales partnerina. Samuti uuriti koostöös Soome partneriga võimalusi piiriülese innovatsiooni

edendamiseks. Projekti „Võrgustik infoühiskonna õpetamiseks“ osaleti koostöös rahvusvahelise konsortsiumiga infoühiskonna alaste õppematerjalide väljatöötamises ning levitamises. Samuti jätkati tulemuslikku koostööd võrgustikes ETEPS (European Techno-Economic Policy Support Network) ja ERAWATCH (teaduspoliitika seirega tegelev võrgustik).

2008. ja järgnevatel aastatel jätkab IP põhiliselt tegevusi järgmistes suundades:

- Majandusarenguga seotud poliitikatele ja poliitikainstrumentide väljatöötamisele suunatud poliitikaanalüüs ning poliitikate elluviimise tulemuste ja mõjude hindamine, sealhulgas uute probleemide tõstatamine.
- Infoühiskonna poliitika kujundamine ning Eesti IKT klasteripoliitika tekkele kaasaaitamine.
- Ettevõtluse ja innovatsiooni arengut soodustavate maksupoliitiliste ettepanekute väljatöötamine .
- Teadlaste, poliitikakujundajate ja teiste ühiskonna huvigruppide vahelise dialoogi arendamine Eestile, Balti mere riikidele ja kogu Euroopale olulistes teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni alastes küsimustes, tõstatades ise arutelu teemasid ning otsides probleemidele lahendusi.
- Kõigis eelpool nimetatud valdkondades ülemineku- ja arengumaadesse oma kogemuste ja teadmiste siirdele kaasa aitamine.

1.4.3 Tervisepoliitika programm (TP)

Programmi eesmärgiks on kaasa aidata Eesti elanike terviseseisundi paranemisele ning pakkuda lahendusi inimeste vajadustele ja ootustele vastava tervisesüsteemi arendamisel. Oma tegevuses lähtutakse Maailma Terviseorganisatsiooni seisukohast, mille kohaselt on hea tervisesüsteemi olulisemateks tunnusteks elanike parim võimalik terviseseisund, süsteemiga rahulolu ja kaitse rahalise riski eest. Kõiki poliitikavalikuid analüüsitakse just nendest kolmest põhimõttest lähtudes, lisaks kaalutakse erinevate alternatiivide mõju teenuste pakkumise tõhususele, kvaliteedile ning kättesaadavusele. Pakkudes lahendusi väljakutsetele olulistes tervishoiuküsimustes, analüüsitakse eri huvirühmade seisukohtasid ja vajadusi, samuti rahvusvahelisi arenguid ja nende mõju Eestile.

Tervisepoliitika programmil valmis 2007.a aasta jooksul 9 ülevaateraportit peamiste tervishoiu valdkonna poliitika arengutest *Health Policy Monitor* rahvusvahelisse võrgustikku ning 2 analüüsi Statistikaameti tellimusel (ebavõrdsusest tervises ning tervishoiuteenuste kättesaadavusest Eestis). Sotsiaalministeeriumi tellimusel töötati välja hindamise kriteeriumid ekspertanalüüsi koostamiseks EL struktuurfondidest rahastatavatele haiglainvesteeringu taotlustele.

Mõnevõrra pärssis programmi arengut 2 analüütiku lahkumine aasta keskel. Alates 1. augustist asus tööle uus programmi assistent, kes võttis üle poolleiolevad projektid. Siiski lükkusid enamuse alustatud projektide valmimistähtjad 2008.a esimesse kvartalsisse. Projektide läbiviimisesse oli kaasatud 8 välist ekspertit, sh Tartu Ülikoolist, erinevatest tervishoiuasutustest ja Maailma Terviseorganisatsioonist.

2007.a alustati Eesti Haigekassa sõeluuringute (noortenõustamine ja sünnieelne diagnostika) tulemuslikkuse hindamist ning Eesti Haigekassa ajaloo koostamist. Koostöös Perearstide Seltsi ning Haigekassaga viidi läbi analüüs perearstiabi korraldamise erinevate võimaluste kohta. Osaliselt omavahenditest alustati pilootprojektiga, mis analüüsib Eesti kõigi parlamendierakondade seisukohti tervishoiu rahastamise tuleviku osas. Samuti alustati Tervise Arengu Instituudi tellimusel riikliku vigastuste ennetamise strateegia alusdokumendi koostamist.

Tervisepoliitika programm esines edukalt Euroopa Liidu 7. Raamprogrammi teadusprojektide konkursil, kus koos rahvusvaheliste partneritega esitati 6 taotlust, millest 2 said positiivse hinnangu ning projektid

käivituvad suure tõenäosusega 2008.a sügisel. Üks projekt keskendub haiglate tasustamissüsteemidele ning teine hooldusravile Euroopa riikides.

Peamised tervisepoliitika analüüsi- ja tegevussuunad 2008.-2010.a on järgmised:

- info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamine tervishoiusüsteemi arendamisel (sh tervishoiu infosüsteem ja telemeditsiin)
- tervishoiusüsteemi jätkusuutlik rahastamine (sh rahastamise kui juhtimisinstrumendi kasutamine);
- esmatasandi tervishoid ning terviseteenuste integreeritud osutamine;
- tervishoiusüsteemi ja -teenuste kvaliteedi arendamine;
- oluliste terviseprobleemide ning nende lahendusviiside analüüs ja prognoosimine (sh HIV-epideemia, alkoholi kuritarvitamine jt)
- tervishoiusüsteemi arendamise üldised väljakutsed (personalipuudus, ühiskonna vananemine ning „konsumerism“) ning nende mõju;
- tõendus põhine tervishoiu korraldamine (sh poliitikate ja programmide hindamine, tervisetehnoloogiate hindamine)

Lisaks tuegvale uurimisprogrammidele on tervisepoliitika programmi strateegiliseks sihiks tavapärastest otsusekujundajatest (nt sotsiaalministeerium ja haigekassa) laiema partneriteringi kaasamine (sh haiglad, patsientide esindused, erialaseltsid jt) tervisepoliitika kujundamisse, arvestades suuri väljakutseid tervisesüsteemile eelseisvatel aastatel.

1.4.4 Hariduspoliitika programm (HP)

HP eesmärgiks on aidata kaasa ühiskonna kõigi liikmete harituse ja õppimisvõimaluste suurenemisele läbi mõtestatud hariduspoliitika. Riigi seisukohast on oluline liikumine teadmuspõhise ühiskonna poole, mis põhineb kõigi elanike teadmiste ja oskuste arengu toetamisel kogu elukaare jooksul. Eesmärgiks on tagada kiire reageerimisvõime kaasaegse maailma väljakutsetele ja võimalustele. Haridussüsteemil on oluline roll ühiskonna heaolu ning sotsiaalse sidususe suurendamisel.

Programmi keskseteks väärtusteks on hariduse kvaliteet, õiglane juurdepääs, avatus ning haridusressursside parem kasutamine. Programmi tähelepanu on suunatud ka haridusliku kihistumise ning hariduse „varjatud turu“ küsimustele. Lisaks on haridusprogrammi uurimisteemad seotud ühiskonna lõimumist puudutavate aspektidega nagu kakskeelne haridus, eesti keele õppijad ning mitmekultuuriline haridus.

Hariduspoliitika programmil valmis 2007. aastal 2 peamist raportit: mahukas Euroopa Liidu haridusprogrammide Leonardo da Vinci ja Socrates mõjude analüüs koostöös PRAXISE innovatsiooniprogrammiga (Sihtasutus Archimedese rahastamisel) ning Eesti Lõimumiskava 2008-2013 väljatöötamise projekti toetuseks teostatavus- ja mõjuanalüüs lõimumisest hariduses (rahastajaks Integratsiooni Sihtasutus ja Rahvastikuminiistri büroo).

Programm jätkas tööd Open Society Institute'i loodud haridusvõrgustikus Network of Education Policy Centers, asudes osalema kahes projektis: 2007. aasta teises pooles alustati rahvusvahelise uurimisprojektiga „Divided Education – Divided Citizens?“, mille raames uuritakse erinevates Kesk- ja Ida-Euroopa riikides erinevate koolitüüpide (Eestis eesti vs vene õppekeelega koolid) mõju õpilaste kodanikukasvatusele; teise projektina on algatatud jätku-uuring eraõpetusest hariduses.

Aasta lõpul kiitis Haridus- ja Teadusministeerium ka heaks projekti, mille raames analüüsitakse koolide tulemuslikkuse indikaatoreid Eestis ning võimalusi koolide võrdlemiseks.

2007.a aprillis asus hariduspoliitika programmi tööle uus analüütik.

Peamised hariduspoliitika analüüsi- ja tegevussuunad 2008.-2010.a:

- haridussüsteemi kvaliteedi, mõjususe ning elanikkonna ootustele kohanemise võime suurendamine (sh kvaliteedisüsteemide ja –mõõtmise arendamine);
- kaasaegsele haridusele juurdepääsu võimaldamine (sh kõrgkoolide valmisolek võtta vastu erinevaid õppijaid, nõustamissüsteemi paindlikkus, erinevate õpivormide arendamine);
- võrdväärsete võimaluste arendamine (sh väljalangevuse vähendamine, mitteformaalse õppimise toetamine, sotsiaal-majandusliku olukorra mõju haridusvõimalustele)
- haridussüsteemi maailmale avatuse suurendamine (sh tööelu ja teaduse ning ühiskonna seoste tugevdamine ning Euroopa koostöö suurendamine).

1.4.5 Valitsemise ja kodanikuühiskonna programm (VKP)

Programmi eesmärgiks on toetada kaasaegsete valitsemise põhimõtete rakendamist ning aktiivse kodanikuühiskonna arendamist ühiskonnaelu latusaks toimimiseks. Programm keskendub kahele suunale: teadmispõhise poliitikakujundamise võimekuse ja kultuuri arendamine ning kodanikualgatuse (ühendused, sotsiaalsed ettevõtjad jt) võimestamine. Tähelepanu all on kodanikuühiskonna strateegiline arendamine (rahastamise korraldus, kaasamismehhanismid, arengukeskkonna soodustamine) ning analüütilise toe ja koolituste pakkumine erinevatele osapooltele omavahelise koostöö tulemuslikkuse arendamisel. Oluline on teiste riikide teadmispõhise poliitika kogemuse praktiline rakendamine Eestis. Senised algatused on viinud analüüsitegevusteni 2008. aastal, mis panustavad kodanikuühiskonda arendavatesse poliitilistesse otsustesse: ühenduste rahastamine, riiklike otsuste planeerimises kaasa rääkimine ja elluviimisse panustamine ühenduste poolt.

2007. aastal oli VKP-1 käsil kuus projekti.

Kõige mahukam projekt oli 2007.a maikuu alustatud Eesti Lõimumiskava 2008-2013 väljatöötamine viiest organisatsioonist koosneva konsortsiumi eesotsas. Lisaks PRAXISEle kuulusid sellesse veel Tartu Ülikool, Hill & Knowlton, Balti Uuringute Instituut, Geomedia. PRAXIS juhtis kogu konsortsiumi tööd, osales uurimisprojektides ning nõustas vahetult riikliku arengukava väljatöötamist. Projekti käigus viidi läbi 5 mahukat uuringut, korraldati üleriigiline kaasamiskampaania, juhiti ministriumidevahelise töörühma tööd, vahendati erinevate ühiskonna osapoolte ja poliitiliste erakondade põhimõtete ning ettepanekute põhjal ühise seisukoha kujunemist tõenduspõhise lõppdokumendi väljatöötamiseks. Projekti tulemusena võttis Vabariigi Valitsus 2008.a aprillis vastu uue lõimumiskava.

Jätkus üle-Euroopalise võrgustiku projekt European Network for Better Regulation (2006-2008),(ENBR), mis kaardistab seadusloome teadmispõhise taset kõikides EL liikmesriikides. PRAXISE roll on koguda infot mõjude hindamise süsteemi ja poliitikate mõju eelhindamiste kohta Eestis, Lätis ja Leedus ning seda võrdlevalt analüüsida. 2008. aasta septembris korraldab PRAXIS Tallinnas rahvusvahelise seminari, kus käsitletakse seadusloome konteksti rolli riiklike poliitikate mõju hindamise süsteemi kujundamisel.

VKP oluline tegevus oli seotud koolitamisega. Ministriumite ametnikele viidi läbi haldussuutlikkuse tõstmise meetme 1.4 raames 2 koolitust: Poliitikaanalüüsi ja huvirühmade ning avalikkuse kaasamise meetodite koolitus (2 päeva) ja Indikaatorite kasutamine poliitika analüüsis ja mõjude hindamisel (1 päev). Koolitajad olid PRAXISE analüütikud.

Lisaks korraldas PRAXIS kevadel Riigikontrolli audiitoritele 2-päevase poliitikaanalüüsi meetodite ülevaatliku koolituse ja sügisel 6-päevase poliitikaanalüüsi kvantitatiivsete meetodite seminarisarja. Seminaride läbiviimisse panustasid lisaks PRAXISE analüütikutele ka EMORi ja Eesti Panga analüütikud.

Lähtudes PRAXISE tegevuse eesmärgist edendada avalikku arutelu viis PRAXIS läbi koos Arengukoostöö Ümarlauaga Eesti arengukoostöö rolli esmakordselt poliitilisel tasandil käsitleva debati. Teiste seas osalesid paneelis Riigikogu väliskomisjoni esimees ja Euroopa Liidu asjade komisjoni esimees, lisaks arengukoostööga seotud kodanikeühenduste ja välisministeeriumi esindajad.

Kogu organisatsiooni põhitegevuse toetuseks viidi läbi PRAXISE maine ja rahulolu uuring partnerite seas. Samuti selgitati selle projekti käigus välja partnerite ootused PRAXISEle, mis on oluliseks sisendiks PRAXISE tegevusstrateegia kavandamisel.

VKPs töötas 2007.a üks analüütik ning osalise tööajaga assistent, lõimumiskava arendamisel osales strateegilise konsultandina juhatuse liige Ain Aaviksoo. Lisaks PRAXISE töötajatele osales valitsemise ja kodanikuühiskonna programmi projektides 3 külalissuurijat.

Peamised valitsemise ja kodanikuühiskonna programmi analüüsi- ja tegevussuunad 2008.-2010.a:

- kaasamise võimekuse arendamine (sh nii avaliku kui kolmanda sektori poolt);
- kodanikuühenduste rahastamise põhimõtete arendamine;
- kodanikuühiskonna strateegilise rolli arendamine ja selleks soodsa keskkonna arendamine (sh kodanikuühiskonna ja –ühenduste mõju analüüsimine);
- õigusaktide mõjude analüüsimine ja vastava süsteemi loomine Eestis;
- kodanikuühenduste analüüsisuutlikkuse tõstmine (sh huvipakkuvate poliitikanalüüside algatamine ja nendega koostöö uuringutulemuste soovitude tutvustamisel ning rakendamisel);
- kodanikualgatuse arendamine.

Juhatusesimees
Ain Aaviksoo

Juhatuseliige
Tarmo Kalvet

Juhatuseliige
Reelika Leetmaa

2 Raamatupidamise aastaaruanne

2.1 Juhatuse deklaratsioon

SA Poliitikauuringute Keskus PRAXIS juhatus on Sihtasutuste seadusest lähtuvalt koostanud raamatupidamise aastaaruande, mis kajastab õigesti ja õiglaselt äriühingu vara, kohustusi ja omakapitali ning majandustegevuse tulemust. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on järgitud raamatupidamise seaduse ja hea raamatupidamistava nõudeid.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnisid bilansi kuupäeva 31.12.2007 ja aastaaruande koostamispäeva vahemikul.

Vara ja kohustusi on hinnatud kaalutletud ja konservatiivsetel alustel. Raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab hinnangute andmist. Need hinnangud põhinevad aktuaalsel informatsioonil äriühingu seisundist ning kavatsustest ja riskidest raamatupidamise aastaaruande koostamispäeva seisuga.

Juhatuse hinnangul on SA Poliitikauuringute Keskus PRAXIS jätkuvalt tegutsev üksus. Juhatus kinnitab 2007.a. aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust.

Tallinn, 2. juunil 2008.a

Juhatuse esimees
Ain Aaviksoo

Juhatuse liige
Tarmo Kalvet

Juhatuse liige
Reelika Leetmaa

2.2 Bilanss

(kroonides)

	Lisa nr	31.12.2007	31.12.2006
VARAD			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	2	1 765 467	2 554 843
Nõuded ja ettemaksed			
Nõuded ostjate vastu	3	1 612 867	728 825
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	7	73 269	0
Muud lühiajalised nõuded	4	42 270	130 515
Laekumata sihtfinantseeringud	5	594 107	549 505
Ettemaksed teenuste eest		21 834	5 223
Kokku		2 344 347	1 414 068
Käibevara kokku		4 109 814	3 968 911
Põhivara			
Materiaalne põhivara			
Masinad ja seadmed (jääkväärtuses)		0	2 092
Muu materiaalne põhivara (jääkväärtuses)		9 019	16 760
Kokku	6	9 019	18 852
Põhivara kokku		9 019	18 852
VARAD KOKKU		4 118 833	3 987 763
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused			
Lühiajalised laenud ja võlakirjad		21 313	26 160
Kokku		21 313	26 160
Võlad ja ettemaksed			
Võlad tarnijatele		602 407	73 357
Võlad töövõtjatele		634 539	622 263
Maksuvõlad	7	341 171	385 474
Muud lühiajalised võlad		0	54 590
Kokku		1 578 117	1 135 684
Sihtfinantseerimine			
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	8	890 648	823 987
Fond	9	363 519	378 568
Kokku		1 254 167	1 202 555
Lühiajalised kohustused kokku		2 853 597	2 364 399
KOHUSTUSED KOKKU		2 853 597	2 364 399
Sihtkapital			
Sihtkapital nimiväärtuses		200	200
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem		1 623 165	1 706 008
Aruandeaasta tulem		-358 129	-82 844
SIHTKAPITAL KOKKU		1 265 236	1 623 364
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		4 118 833	3 987 763

2.3 Tulude ja kulude aruanne

(kroonides)

	Lisa nr	2007	2006
Tulud			
Sihtotstarbelised tulud projektide finantseerimiseks		2 420 611	4 671 552
Sihtotstarbelised tulud institutsionaalseks finantseerimiseks		1 574 312	2 620 832
Tulud ettevõtlusest		4 935 174	1 631 936
Kokku põhitegevuse tulud	10	8 930 097	8 924 320
Muud tulud		307 403	563 700
Tulud kokku		9 237 500	9 488 020
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud		2 906 985	2 166 262
Jagatud annatused ja toetused		132 000	100 000
Mitmesugused tegevuskulud		1 559 168	1 630 116
Tööjõukulud		4 945 641	5 547 567
palgakulud		3 789 485	4 291 107
sotsiaalmaksud		1 156 156	1 256 460
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6	9 832	21 067
Muud kulud		6 889	136 151
Kulud kokku		9 560 515	9 601 163
Põhitegevuse tulem		-323 015	-113 143
Finantstulud ja -kulud			
Kasum (-kahjum) valuutakursi muutustest		-60 625	-2 256
Muud finantstulud ja -kulud		25 511	32 555
Finantstulud ja -kulud kokku		-35 114	30 299
Aruandeaasta tulem		-358 129	-82 844

2.4 Rahavoogude aruanne

(kroonides)

	Lisa nr	2007	2006
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem		-323 015	-113 143
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus		9 832	21 067
Kasum (kahjum) valuutakursi muutusest		-60 625	-2 256
Nõuete ja ettemaksete muutus		-930 279	-1 106 193
Kohustuste ja ettemaksete muutus		437 588	-981 554
Kasutatud sihtfinantseering		-3 994 923	-8 916 319
Kokku rahavood põhitegevusest		-4 861 422	-11 098 398
Rahavood investeerimistegevusest			
Saadud intressid		25 511	32 555
Kokku rahavood investeerimistegevusest		25 511	32 555
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud sihtfinantseerimine	11	4 046 535	9 611 600
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		4 046 535	9 611 600
Rahavood kokku		-789 376	-1 454 243
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		2 554 843	4 009 086
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-789 376	-1 454 243
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		1 765 467	2 554 843

2.5 Sihtkapitali muutuste aruanne

(kroonides)

	Sihtkapital	Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	Aruandeaasta tulem	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2005	200	1 599 826	106 182	1 706 208
Aruandeperioodi tulem 2005		106 182	-106 182	0
Aruandeperioodi tulem 2006			-82 844	-82 844
Saldo seisuga 31.12.2006	200	1 706 008	-82 844	1 623 364
Aruandeperioodi tulem 2006		-82 844	82 844	0
Aruandeperioodi tulem 2007			-358 129	-358 129
Saldo seisuga 31.12.2007	200	1 623 164	-358 129	1 265 236

2.6 Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Üldpõhimõtted

SA Poliitikauuringute Keskus PRAXIS 2007. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamise tavaga. Hea raamatupidamise tava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevas arvestuspõhimõtetes.

SA Poliitikauuringute Keskus PRAXIS kasutab tulude ja kulude aruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1, mille kirjeid on täiendatud ja muudetud sihtasutuse erisusi arvestades.

Majandusaasta algas 01.01.2007 ja lõppes 31.12.2007, majandusaasta pikkuseks oli 12 kuud. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades, tähtajalisi hoiuseid tähtajaga kuni 3 kuud ja rahaturufondi osakuid.

Nõuded ostjate vastu

Nõuete ostjate vastu kajastatakse Sihtasutuse majandustegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid.

Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi. Kui nõuete individuaalne hindamine ei ole nõuete arvust tulenevalt võimalik, siis hinnatakse individuaalselt ainult olulisi nõudeid. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenäoliseks.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda tegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 30 000 krooni.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes järgmistest eeldatavatest kasulikest eluigadest:

- Muu materiaalne põhivara 20% aastas

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle ettevõttele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Sihtasutus kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Rendimaksud jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirenti tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustused ning mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber Eesti kroonidesse ametlikult kehtivate Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

Tulude ja kulude arvestamine

Aruande perioodi kuludes on kajastatud kõik projektide sihtfinantseerimisega seotud tegevuskulud, millega seotud tegevused on aset leidnud aruandeaastal. Projektidega seotud sihtfinantseerimise tulud on kajastatud tuluna proportsionaalselt projekti valmidusastmele. Projektide valmidusastet hinnati individuaalselt projektide viisi viieastmelisel hinnanguskaalal. Projektide üldkulude finantseerimise tulused on kajastatud tuludena proportsionaalselt laekunud sihtfinantseeringuga. Institutsionaalset granti on kajastatud tuluna summas, mis oli lepinguliselt ettenähtud aruandeaastal kasutamiseks.

Sihtfinantseering

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendel perioodidel, millal leiavad aset kulud, mille finantseerimiseks sihtfinantseering on mõeldud.

Tegevuskulude sihtfinantseerimisel on rakendatud brutomeetodit.

Seotud osapooled

Aastaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

Juhatuse ning nõukogu liikmeid;

Eelpool loetletud isikute lähikondlasi ning nendega seotud ettevõtteid;

Töötajaid.

Lisa 2 Raha

	31.12.2007	31.12.2006
Kassa	116	2 738
Kassa USD	23 457	0
Hansapank, EEK	363 994	34 596
Hansapank, USD	5 145	2 307
Hansapank, EUR	198 456	0
Hansapank II, EEK	2 519	228 681
Hansapank Deposiid	15 000	15 000
Sampo, EEK	29 577	527 980
Sampo, USD	7 878	101 431
Sampo, EUR	297 166	185 821
Sampo, EEK	442	129 282
Sampo, EUR	13 445	13 411
Sampo, EEK	13 975	263 730
Sampo, EUR	7 949	7 929
Ühispank, EEK	29	1 986
Ühispank, EUR	145 385	145 241
Ühispank EEK, Likviidsusfond	77 000	221 800
Ühispank II, EEK,	1 318	180 862
Ühispank III, EEK	23 937	7 304
Ühispank, tähtajaline hoius, EEK,	403 935	350 000
Ühispank, likviidsus fond, EEK,	37 000	37 000
Ühispank, Private Bank, EEK	97 744	97 744
Raha kokku	1 765 467	2 554 843

Lisa 3 Nõuded ostjate vastu

	31.12.2007	31.12.2006
Ostjatelt laekumata arved	1 612 867	728 825
Nõuded ostjate vastu kokku	1 612 867	728 825

Lisa 4 Muud lühiajalised nõuded

	31.12.2007	31.12.2006
Tulevaste perioodide kulud	8 531	12 115
Laekumata intressid	1 694	1 010
Muud lühiajalised nõuded	32 045	117 390
Muud lühiajalised nõuded kokku	42 270	130 515

Lisa 5 Laekumata sihtfinantseeringud

Laekumata sihtfinantseeringuna on kajastatud lepingutega seotud nõuded, mis on laekumata 31.12.2007 seisuga summas 594 107.- Summa jaotus programmide viisi on toodud lisas nr 8.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2005	43 000	113 493	156 493
Soetusmaksumus 31.12.2006	43 000	113 493	156 493
Soetusmaksumus 31.12.2007	43 000	113 493	156 493
Akumuleeritud kulum 31.12.2005	32 304	84 270	116 574
Aruandeaastal arvestatud kulum (+)	8 604	12 463	21 067
Akumuleeritud kulum 31.12.2006	40 908	96 733	137 641
Aruandeaastal arvestatud kulum (+)	2 092	7 740	9 832
Akumuleeritud kulum 31.12.2007	43 000	104 473	147 473
Jääkmaksumus 31.12.2005	10 696	29 223	39 919
Jääkmaksumus 31.12.2006	2 092	16 760	18 852
Jääkmaksumus 31.12.2007	0	9 019	9 019

Lisa 7 Maksud

	31.12.2007		31.12.2006
	Ettemaks	Võlg	Võlg
Käibemaks	73 063		36 065
Erisoodustuse tulumaks		12 272	20 393
Üksikisiku tulumaks		114 919	118 211
Sotsiaalmaks		201 519	200 066
Kohustuslik kogumispension		8 334	5 942
Töötuskindlustusmaks		4 127	4 356
Maksuviivised	206		441
Maksuvõlad/ettemaksud kokku	73 269	341 171	385 474

Lisa 8 Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest

Programm	2007	2006	Laekumata	
	Lühiajaline	Lühiajaline	2007	2006
Innovatsioonipoliitika	223 986	123 338	83 429	120 647
Töö- ja sotsiaalpoliitika	390 303	381 658	78 154	393 894
Hariduspoliitika	100 000	191 408		4 994
Tervisepoliitika	104 400	29 564	432 524	29 970
Avaliku halduse poliitika	62 940			
Muud iseseisvad projektid		79 167		
Põhivara	9 019	18 852		
Kokku	890 648	823 987	594 107	549 505

Lisa 9 Dr Ruta Kruuda Fond

Dr Ruta Kruuda fond asutati 2006.a. eesmärgiga jäädvustada Dr Ruta Kruuda panust Eesti rahvatervise poliitika uurimisse ja edendamisse, uue teadmise loomisse ja selle levitamisse. Fond moodustatakse eraisikute ja organisatsioonide annetustest ja toetustest. Fondi juhib nõukogu ja teenindab tehniliselt sihtasutus Poliitikauuringute Keskus PRAXIS.

Fondi väljundid on :

1. Dr Kruuda fondi stipendium
2. avalik loeng
3. muud fondi eesmärki edendavad autasud, preemiad jms.

	2007	2006
Saadud annetused	171 877	526 814
Teenitud intressitulud	11 120	5 788
Kokku	182 997	532 602
Makstud stipendiumid	110 000	40 000
Avaliku loenguga seotud kulud	88 047	114 034
Kokku	198 047	154 034
	31.12.2007	31.12.2006
Fondi kapitali jääk	363 519	378 568

05. veebruaril 2008.a. anti fond koos kõikide varadega üle SA-le Dr Ruta Kruuda fond.

Lisa 10 Põhitegevuse tulud

Tulu kandja	Open Society Institute	Välisfinant- seerijad	Kohalikud finantseerijad	Ettevõtlus	Kokku
Innovatsioonipoliitika		279 264		1 708 082	1 987 346
Töö- ja sotsiaalpoliitika		795 712	699 118	886 540	2 381 370
Hariduspoliitika		78 776	312 632		391 408
Tervisepoliitika		105 283	18 557	156 161	280 001
Avaliku halduse poliitika		411 375	370 074	2 184 392	2 965 841
Põhivara	9 832				9 832
Põhikirjaliste tegevustega seotud tulud	914 300				914 300
Kokku	924 132	1 670 410	1 400 381	4 935 175	8 930 098

Lisa 11 Saadud ja kasutatud sihtfinantseerimised

2007.a. laekus sihtfinantseerimine Open Society Institutelt 914 300 krooni ning teistelt organisatsioonidele projektide finantseerimiseks 3 132 235 krooni, kokku 4 046 535 krooni. Sihtfinantseeringuid kasutati 3 994 923 krooni.

Lisa 12 Kasutusrent

Ruumide rendi tasumine toimub vastavalt rendileandja poolt esitatud arvetele igakuiselt.

	2007	2006
Ruumide rent	149 689	112 170
Kontoritehnika rent	106 097	0
Kokku	255 786	112 170

Lisa 13 Tehingud seotud osapooltega

Juhatuses on kolm liiget, neile aruandeaastal makstud tasude kogusumma oli 481 698 krooni.

Ostu-, müügi ja laenutehinguid seotud isikutega aruandeaastal ei toimunud.

3 Juhatus ja nõukogu allkirjad 2007. a majandusaasta aruandele

SA Poliitikauuringute Keskus PRAXIS tegevjuhtkond on koostanud 2007. a majandusaasta aruande.

Juhatusesimees
Ain Aaviksoo

Juhatuseliige
Reelika Leetmaa

Juhatuseliige
Tarmo Kalvet

Nõukogu on tegevjuhtkonna poolt koostatud majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruande, läbi vaadanud heaks kiitnud.

Nõukoguesimees
Daniel Vaarik

Nõukoguliige
Kadi Lambot

Nõukoguliige
Ene-Margit Tiit

Nõukoguliige
Sten Tamkivi

SÕLTUMATU AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS

SA Poliitikauuringute Keskus PRAXIS nõukogule

Oleme auditeerinud SA Poliitikauuringute Keskus PRAXISE raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2007, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 13 kuni 22, on kaasatud meie poolt identifitseerituna käesolevale aruandele.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektselt koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, mis nõuab, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunne, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt SA Poliitikauuringute Keskus PRAXISi finantsseisundit seisuga 31. detsember 2007 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Tallinn, 2. juunil 2008

Tiina Maalinn

Vannutatud audiitor